

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita Gasparis Barzaei Belgae E Societate Iesv: B. Xaverii
In India Socij**

Trigault, Nicolas

Coloniae, 1611

X. Militum insolentia repressa, & acriter à Deo punita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45183

& eadem propè quæ in oratore animorum commotio; frequens eam totius oris colorisq̃ue mutatio prodebat: sed nihil eos ita consternauit, quàm cum in peroratione summo animi sensu rogantem eum audierunt, vti ex vero in proximū amore zeloq̃ue, cum magna attentione & intentione, ter orationem Dominicam & Salutationem Angelicam in eum finem recitarent, vt has meritis, aut qui opus haberent poenas & alias temporales quaslibet ad animi salutem impetrarent.

CAPVT X.

Militum insolentia repressa & acriter à Deo punita.

NE c̃ vana fuerunt concionatoris vōta, vel cōcionis preces. breui in oculis toti' insulæ Deus hæc piorum vota suo calculo cōprobauit. Monaiamum arx erat in continenti Perfidis Armuzianæ ditioris: eam arcē Saraceni, qui in præsidio erāt, hosti subito nemi-
ne vel suspicante tradiderant. Perfi-
dia.

dia.

*Pradicit
belli eue-
ntū Gasp-
par.*

dia Regi Armuziano tanta, grauis
admodum & acerba fuit; suorum
ergo 5000. armat, Lusitanos quoque
auxiliares ex foedere à Præfecto pe-
tit, & 400. impetrat, quo in numero
ducenti illi Armuzianæ pietatis e-
uerfores exstiterunt; reliqui nihilo
meliores. Huic expeditioni pro Lu-
sitaniis præfectus est Pantaleon de
Saa, qui ad Patrem valedicturus, &
felicem appreciationem accepturus
cùm venisset, antequam in fula sol-
ueret, ab eo accepit infelices illos
quidem, sed meritos huius belli e-
uentus. Nam antiquis suis sceleri-
bus hoc quoque addiderunt, vt cùm
Gaspar summo conatu pe- ficere co-
naretur, vt saltem cum Deo in gra-
tiam redirent, salutari pœnitentia
expiati, qui pugnaturi, imò mori-
turi discedebant, viginti ex ijs non
plures dicto audientes fuerunt; ce-
teri hæc sancta paternaque Gaspa-
ris monita risu & iocis exceperunt,
ac si ex eorum essent face, de quibus
Isaias: percussimus foedus cū mor-
te, & cum inferno fecimus pactum:
flagel-

flagellum inundans cum transferit,
non veniet super nos, quia posuim⁹
mendacium spem nostram, & men-
dacio protecti sumus. In Persiam i-
taque venerunt, arcem cinxerunt,
tormentis quassarunt, impetum fe-
cerunt, sed ita infeliciter, ut ab arce
citius se subducerent quam venis-
sent. Nonnulli tamen in poenam fla-
gitiorum occubuerunt, centum vul-
nerati, ceteri pudore & ignominia
pleni redierunt. Mors deinde diui-
nae iustitiae ministra in castra subiit,
& repente multi pestifera lue cor-
repti; ex ijs ad 50. perierunt. Iace-
bant ab omnibus omnes destituti
auxilio & solatio viui, mortui se-
pultura. & haec pestis improbos il-
los dumtaxat inuasit, Saracenorum
qui plures multo erant, neminem;
ne quis vindictam esse diuinam du-
bitaret. Itaque iam sero sapientes
Gasparem inclamare, sani metu im-
pedentis, aegri etiam sensu praesen-
tis mali coeperunt, quorum vicem
miseratus Praefectus Pantaleon ad
Gasparem flebiliter scribit, neces-
sita-

AEI
gravis
orum
noque
to pe-
mero
tis e-
nihil
o Lu-
on de
us, &
oturus
a sol-
illos
elli e-
elerit
t cum
re co-
n gra-
tentia
mori-
s non
it; ce-
Gaspa-
erunt,
quibus
i mor-
ctum:
flagel-

fitatem explicat, auxilium postular.

Eæ litteræ mirum quam Gaspari acerbe fuerint, non tam mali commiseratione, quod ipse ad salutem animorum videri poterat accersisse, quàm quòd per Xauerium, vt antè dixi, non licebat ei subuenire. neque enim extra insulam pedem ferretoto triennio poterat. Itaque amicissimè respondens eos ad reditum inuitabat, experturos quàm non subterfugeret laborem; sed insula excedere præcipiētium auctoritate vetari. Interim missi sunt alij 200. in auxilium, qui cùm eo venissent, atque extentam adhuc Domini manum vidiissent, retrò arce certis inducijs deserta Armuziam redierunt. Ea in obsidione mirabilia multa contigerunt, ac in primis subita mors blasphemæ scortatoris, quam suprà retulimus.

In reditu verò omitti non potest editum in militem diuinæ benignitatis exemplum. Hic in medio cohortis prauæ pietatem colebat, anim-

mum-

mumque in bellum profecturus,
 quod frequenter faciebat, expiarat;
 ad hæc Beatæ Virginis pensum ho-
 rariû recitare consueuerat. Nec ta-
 men communis propè omnibus
 lues cum exemit; leuius tamen æ-
 grotabat. Itaque in equo rediens,
 vel itineris labore, vel ingrauescē-
 te morbo à sensibus alienatus, subi-
 toque deficiens ex equo cecidit, ne-
 mine aduertente; sibi deinde reddi-
 tus frustra socios equumque re-
 quirat; perrexit tamen, atque illos
 post tridui est affecutus. Urgebatur
 interea fame, periculis omnia erant
 plena: Ergo B. Virginem patronam
 precibus aduocat. Et ecce nō modo
 in Saracenorū terris latrocinijs se-
 quentibus infestis non adiit discrimen,
 sed etiā remedium plane prodigiosum
 famis inuenit. Siquidem in palmetum
 deueniens (cū tamen constaret toto illo tractu
 & procul palmam nullam reperiri)
 palmam conscendit, dactylis &
 ventrem, & prouidus in futurum,
 etiam sinum repleuit. Inde cū de-
 scen-

*Miles B.
 Virg de-
 uot' pal-
 metum
 dinini-
 tus in
 fame in-
 uenit.*

scendisset, in Saracenum incidit, à quo, vbinam essent Franques, percunctatus, (ita enim illi Christianos appellant, ex eo fortè tempore, quo Ludouico Rege Francorum & alijs terram sanctam recuperaturis, in vicinis terris diu constiterunt) mox de ijs edoctus, tertio die ad ceteros incolumis peruenit. Stupuère tam inusitata diuinæ benignitatis demonstratione vniuersi, & cum milite pietatis in se Matremque suam remuneratorem Deum collaudarunt. Enimuerò quàm ea esset rara in viro praesertim militari, docuit ad suos redeuntes querimonia, qua omissum horarum pensum Beatæ virginis persolui solitum. conquisito ad id libro ante omnia deplorabat. Verùm ad cæteros reuertamur. Stabant tū in arce quadã Armuziæ vicina vniuersi, quã & breui proinde tenuerūt, tamē alij ab ijs qui discesserant, qualesq; eos optauerat Gaspar. nã praeter vnam confessionem vnū Gasparē in clamabant nihil. Ille verò in littore cū suis eos iam diu
expe-

exsp
imp
port
com
mac
anim
cura
dige
lium
trem
suffi
tant
rem
vt ec
cata
tam
vnu
fuit
ctio
bus,
tibu
vide
cari
omr
expl
extr
omr

expectabat, ut suis vlnis parens improbos filios in nosocomia asportaret. Hoc sedulo primum ab eocomitibusque curatum; inde pharmaca, cibi, aliaque emendicata: sed animorum tamen quam corporum cura fuit antiquior. Quapropter indigenas omnes Sacerdotes in auxilium euocat, satis gnarus, se in extremo multorum discrimine vnum sufficere non posse vniuersis. Sed tanta fuit poenitentium in Gasparem, atque adeo nimia pietas, nulli ut eorum persuaderi potuerit, peccata ut alteri aperiret; atque in eo tam erant obstinati, ac si omnes in vnum conspirassent. Incredibilis fuit haec & inopina Gaspari afflictio, quod cum se illinc plorantibus, illinc confessionem inclamantibus, illinc exspirantibus cinctum videret, quanquam omnes aequali caritate complecteretur, non aequè omnibus poterat auxiliari. Itaque explicare coepit parem esse in hac extrema necessitate Sacerdotum omnium potestatem; debere quemque

que

que studiosè operam dare, ne cum sua graui culpa Confessionis instituendæ occasionem eo in discrimine amitteret. Sed incassum. omnes vno ore asseruerunt, se absque confessione morituros potius, quàm alteri à Gaspare animorum suorum latebras & noxas aperiant. Et apparuit hoc quoque fuisse vel diuini furoris telum, vel nouam dæmonis fraudem, vel vtrumque, vt indigni fortasse venia, nonnulli absque spe veniæ morerentur. Et sanè ita contigit. nonnulli enim magno Gasparis luctu priùs expirarunt, quam se expiarent. Ita seueriora nonnunquam iudicia exercet Deus, vt qui noluit cum potuit, cum voluerit, non possit salutis remedia adipisci.

Ea res nihilominus aliquos è Sacerdotibus, sed quam iniquè, quiuis iudicet, in Gasparè commouit: ille verò nihili rumusculos faciens, opus solus aggressus, quo potuit pacto & ordine infinitum laborem coepit exhaurire. Confiteri de vniuersa vita volebant, aut etiam debebant
ple-

plerique; socius cœli Armuziani,
 cuius causa iam ter vitæ periculum
 adierat, impatiens, Goam incom-
 modo maximè tempore dimissus
 fuerat; omnia ergò vnus obire co-
 gebatur, quod accuratè perficere
 plurimi vix potuissent. Alij enim ad
 mortē salutari Sacramento expian-
 di erant; alij eodem tempore in ip-
 sa morte Gasparis verbis excitandi,
 aut salutari vnctione ad diram lu-
 ctam cum morte & dæmone cōpa-
 randi. Neque is nihil eo tempore, *Gasparē*
 quo erat in Gasparē odio, tentauit. *per phre-*
 Nam tot è faucibus, illius ope sibi *naticum*
 eripi non ferens prædas, per phre- *dæmon*
 neticum quempiam hostem suum *conatur*
 perdere cogitauit. Siquidem cū ex *suffocare.*
 illius manu nescio vnde arreptum
 gladium, quo se tollere parabat, cū
 alijs aliquot extorsisset Gaspar, sibi
 mortem quā ab illo auerterat, pro-
 pè consciuit. Etenim conuerso in
 Gasparem furore, ita prehenso
 strinxit fauces, vt absq; diuino &
 adstātium auxilio de vita eius esset
 conclamatū. Eo magis recēti bene-
 ficio

ficio incitatus Gaspar, nocturnis & diurnis horis, laborem vrget; his aures, linguam illis, manus denique alijs & operam accommodans. atq; ita mensem vnum diuinis solatijs recreatus exegit.

Hilce rebus diuinæ, Gasparisq; gloriæ magna accessio facta est, cū præter ea quæ iam commemorauimus, alijs adhuc prodigijs cælestibus gesta eius illustriora euaserint; quibus effectum, vt spe deuorata præda è tartareis faucibus in salutem benè multa eriperetur. Sæpè ibi inter confitendum ægri, cum animi sanitate morbis corporis depulsis, etiam corporum obtinebant; quare & pietas in pristinum statum cum fenore reuocata.

Miracula.

*Arcis recuperata-
sur præcibus à
Gaspare institu-
ris et supplicatio-
ne.*

Sed reliqua erat arcis amissæ cura, quæ animos omnium coquebat etiam Gasparis. Ergò cum probè sciret, hæc omnia sceleribus nostris non hostium viribus accepta referenda, vbi ad ægrorum animis corporibusq; curandis respirauit, statuit ipse quoque cum suis in aciem

pro-

prodire, & non cum Persis, sed cum ipso cęlo, vnde victoria sperari poterat, configere. Quapropter pias in vicinum ciuitati (dimidia ferę leuca aberat) Deiparę sacellũ supplicantium cohortes educit. Clerus populusque nudis pedibus incedere, multi etiam acriter in seipos flagellis sęuire, vniuersi clamoribus & lachrymis diuinam misericordiam implorare. Ea sub noctem instituta, in mediam ferę noctem producebantur. Nam ibi Gaspar tãto audientium sensu verba faciebat, vt aliquando contigerit, dimidię horę spatio collacrymantium omnium vnã in cęlum tolli vocem: Domine Deus, misericordia. Nec surdus ad has voces fuit Dominus. Sub idem ferę tempus, quo hæc fiebant, breui fama Armuziam venit, arcis sine sanguine æquis legibus redditę, & agnouerunt vniuersi, homines hominibus, cũ illi Deo perfidi vel fidi fuerint, fidem violare vel seruare. Cetera cum Christianis pię vel admirabiliter gesta, in

H finem

finem huius libri, tum quòd cum his nonnulla communia, tum quòd sub discessum eius Armuziâ contigerunt, coniecimus.

CAPVT IX.

Quid cum Hæreticis, Schismaticis, Apostatisq; perferit.

VENIAMVS iam ad eos, qui fide sunt propiores, quanquã impietate fortassè ceteris omnibus superiores. Ij sunt Schismatici atque hæretici, & impij desertores. Erant Armuziæ ex Schismaticis isti ferè: ex Africa Abyssi- ni; ex Asia Armenij & Georgiani; ex Europa Græci, Moscovitæ. Ex hæreticis Europæi non pauci, Germani, Russi, Poloni, Hungari, & si quos alios infelix pertinacia longius à veritate, quam inexplebilis cupiditas à patria proscripserat. Nonnulli etiam erant, quos sua fortuna varijs ludens casibus in Persiâ Turciâq; aduexerat. Ac in Perside quidè, quoniam qui ibi sunt Christiani, non minùs quã Turcæ deci-
mum